

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Contractus in specie secundum rubricarum ordinem
exponens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. III. Quo loco, & tempore solutio facienda? Et quis factæ solutionis
effectus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63816)

stari debet. Ratio est, quod duæ cau-
sæ *lucratiuæ* in unum hominem & ean-
dem rem concurrere non possint. Pa-
normit. ad *cap. 18. de iurejur.* & Gail.
lib. 2. observ. 73. ad tempus conditi te-
stamenti respiciendum esse ajunt, quia
voluntas testatoris accipienda est secun-
dum tempus conditi testamenti *l. 7. ff.*
de aur. & argent. leg.

21 Sed quid si aliquis mihi debuit 1000.
flor. nec in mora solvendi extitit, sed
hodie solvit, cras verò pretium pecu-
niæ decrefcit, ita, ut in effectu 100.
tantum florenos habeam, an saltem re-
stitutio in integrum mihi competet?
Resp. negativè, sed occasione tantum
& consecutivè ad actum solutionis con-
tingit. Casus autem post solutionem
emergens solius creditoris est, tanquam

domiai, unde litium multitudini am-
putandæ meritò utilitas publica priva-
tæ antefertur, & beneficium restitutio-
nis negatur. *l. 1. §. 14. C. de caduc. tol-
lend.* Prolixius, & distinctius hoc pun-
ctum de monetæ augmento, & decre-
mento discutunt P. Reiffenstuel ad *h. t.*
§. 2. à num. 29. D.D. Ferdinandus Wei-
zenegger in *question. Monetar.* quos
consule. Cautelam, quam suggerit,
Stryck. de *caut. contr. sect. 1. cap. 2. §.*
31. nolumus prætereire, qua consulit,
ut, si pecunia mutuò detur, certa esti-
matio ab initio contractus cuius tha-
lero addatur, qua restitutio fieri de-
beat. Sic enim, cum, quod in obli-
gatione expressum, eidem standum sit
in restitutione, litibus velocius occur-
ritur.

§. III.

*Quo loco, & tempore solutio facienda? Et quis factæ so-
lutionis effectus?*

SUMMARI A.

22. Solutio fieri debet, vel in loco, ubi promissa est, vel in loco domicilii debi-
toris. 23. Fieri potest regulariter ante diei adventum, quod in tribus casibus
fallit. 24. In duobus casibus etiam creditor ante tempus solutionem à debi-
tore petere potest. 25. An, qui ante tempus conventum præproperè solvit,
solutum repetere valeat, sub distinctione resolvitur. 26. Effectus solutionis est
præexistentis obligationis peremptio. 27. Quem tamen non operatur, si le-
ge prohibente facta est. 28. Quale debitum censeatur solutione expunctum,
quando debitor ex pluribus causis debet? 29. Quid quoad usuras?

22 **U**T solutio ritè fiat, attendendū est,
an locus faciendæ solutioni à par-
tibus determinatus sit, nec ne?
Priori casu ibi solvi debet, ubi promif-
sum est *l. 9. ff. de eo, quod cert. loc.*
nam si alibi solutio peteretur, plus lo-
co peteretur *l. 2. §. si quis Ephesi ff. d. t.*

excipitur casus, si fortè debitor ad lo-
cum destinatum nunquam veniret, tunc
enim prætor etiam extra locum con-
ventum debitorem utiliter conveniri
posse concessit, dummodo loci mentio
fiat, in quo solutio præstanda esset *l. 1.*
ff. eod. Posteriore casu in domicilio de-

debitoris, tanquam communi actionum foro, solutio fieri debet, sin debitum ex delicto oriatur, ibi satisfaciendum est, ubi creditor moratur, aut ubi rem, si ablata non fuisset, dominus possideret, quia creditor injustè læsus ex toto indemnus servandus est. P. König *b. t. num. 33.* P. Reiffenstuel *ibidem §. 2. num. 50.*

23 De tempore id juris est, ut, si dies certa solutioni dicta sit, illa quoque solutio fieri debeat, ita quidem, ut nec per dationem fidejussorum differri possit, statim enim cessit, & venit dies. *l. 213. ff. de V. S. l. 118. §. 1. ff. de V. O.* Interim, quia dies regulariter in favorem debitoris adjicitur, totus ejus arbitrio relinquitur, nec ante ejus lapsum solvere tenetur. *§. 2. ff. de V. O. §. l. 118. §. 1. ff. eod.* Licet enim ante diem nata sit obligatio, in suspenso tamen manet actio *l. 44. §. 1. ff. de O. §. A.* quin quod ante adventum diei invito licet creditori solvere possit, evincunt textus *in l. 38. §. 16. §. l. 137. §. 2. ff. de V. O. l. 70. ff. b. t.* quia dies, ut dictum, regulariter in favorem debitoris adjectus esse censetur, cui favori subinde renunciare potest. *l. penult. C. de Pact.* Excipiuntur tamen tres casus I. si conventum fuerit, ut ante solutionem certo aliquo tempore resignatio sortis, *die Loß- oder Aufkündigung des Capitals* fiat, tunc enim, ante illam denunciationem factam creditor pecuniam oblatam acceptare non tenetur. Richter *part. 2. decis. 73. num. 8.* II. Si creditor justam habeat recusandi causam, v. g. si timor ad sit mutationis monetæ. Idem *ibidem num. 9.* vel denique III. si debitor ante tempus velit solvere granum, vel vinum, vel aliam

rem, quæ tractu temporis deteriorari possit, Stryck. *ad h. t. §. 14.* qui insimul ibidem notat, quod, quando debitor in casibus permissis ante diem solvit, nihilominus id, quod interest, & usuras futuras usque ad destinatum solutionis diem, omnemque utilitatem, quæ creditori obvenire potuisset, si solutio ad diem demum destinatum facta fuisset, præstare tenetur, quia creditor omni modo indemnus servari debet. Idem censet Richter *cit. decis. num. 5.*

Cùm dictum sit, quod dies solutionis in gratiam debitoris regulariter adjiciatur, hinc quæri potest, an non dentur aliqui casus, in quibus ante diem præfinitum creditor solutionem à debitor utgere possit? Duos casus ex Negusantio *de Pignorib. part. 4. num. 15.* & Schulzio *de Oblat. ob sign. cap. 4. num. 25.* refert Stryck. *ad h. tit. §. 13.* Primus est, si debitor de fuga suspectus est, hic subinde ante diem solutionis capi, & incarcerari potest, donec caveat de solvendo ad diem promissum. Alter casus est, quando creditor sortem sub usuris credidit, usuræ autem constituto tempore non fuerunt solutæ, tunc enim non modo residuas usuras, sed ipsam insimul sortem ante diem solutioni aliàs destinatum creditor cum effectu petere potest.

Sed quid, si aliquis errore facti solvit hodie, ad quod primum obligatus fuisset post semestre, an tanquam indebitè solutum condicere possit? Resp. sub distinctione: si dies certa fuit, uti hic, repetere nihil poterit. *l. 10. §. 17. ff. de Condit. indebit.* Sin verò simpliciter incerta fuerit, ita, ut non constet, an, & quando dies extitura sit, ut, si quis dicat: *Solvam, quando Titius*

tius consul factus fuerit, quia tunc incertum est, an, vel quando consultatum obtenturus sit, repeti poterit. *l. 56. ff. d. t.* Idem probabiliter dicitur, si incertum sit, an, non verò, quando dies extitura sit, ut, si dicam: *Solvam tibi, si filius meus 24. annorum fuerit*, hic enim facillè quidem scitur, quando 24. annorum futurus sit, si eoque vixerit, non verò scitur, an ad eos annos vita extendenda sit. *Arg. l. 22. ff. quand. dies legat. ced.* Sin certum quidem sit, quod dies extitura sit, incertum verò, quando, ut, si dicam: *Solvam tibi, quando pater meus morietur*, tunc probabilius quidem ante diei adventum per errorem facti solutum repeti non potest quoad sortem, illud verò, quod tempore intermedio extra sortem ratione præproperæ solutionis lucro creditoris cessisse debitor probaverit, ut in solutione *fundi, pecorum, pecuniæ* &c. fructus, fætus, & interurium &c. repeti posse æquitati conformius videtur, ne scilicet creditor cum damno debitoris sine ejus culpa locupletetur: *Cujus enim consultò dati donatio est, ejus per errorem dati repetitio est. l. 33. ff. de R. J. l. 22. §. 1. ff. de Condit. indebit.* Nec obstant suprà *cit. LL. l. 10. §. 17. ff. d. t.* quia vel de solutione sortis, non verò lucris, vel de rebus talibus, quarum repetitio nullam, vel modicam utilitatem affert, commode exaudiri possunt.

26 Effectus solutionis est, quod ea legitime facta omnis tollatur obligatio, item pignora, fidejussores, & mandatores liberentur. *l. 38. §. 2. l. 43. ff. h. t. l. 71. ff. de Fidejuss.* & ideo debitor præstita solutione *chirographum* quoad per-

sonam condicere potest, *l. sin. C. de Solut.* & petere *apocham*, seu quietantiam, qua creditor fateatur pecuniam debitam sibi solutam esse. *l. 14. C. d. t. Gail. lib. 2. observ. 37.*

Econtra solutione non tollitur obligatio, si lege prohibente facta est. Sic creditor, vel debitor pupilli, qui eidem postea tutor datus est, si tempore, quo datus est, tacuit se debitorem, vel creditorem pupilli, etsi postea solvat tanquam debitor, non liberatur, dum administrat: & si est creditor, perdit debitum. *Auth. Minoris C. qui dare tutor poss.* Pariter si solvitur res, quæ alteri antè fuit obligata *l. 20. ff. h. tit.* aut si res deterior redditur *l. 3. §. 1. ff. commod.*

Quod si quis ex pluribus causis debeat, & summam, quæ non omnino debito expungendo sufficiat, solvat, in solventis arbitrio erit, declarare, quale debitum solutum velit *l. 1. C. h. t.* si negligat, creditor declarare poterit, attamen non aliter, quam ipse, si debitor esset, solvitur fuisset, adeoque semper in causam duriolem, & difficiliorem, quæ v. g. annexam habet *hypothecam, fidejussionem* &c. *l. ff. h. t.* si neuter voluntatem suam declaraverit, in duriolem causam solutum imputatur. *l. 3. l. 79. §. 103. ff. h. t.*

Speciale est quoad usuras, ut, si illa præter sortem principalem debeantur, prius usuræ, quam fors soluta censeatur. *l. 5. §. 3. ff. l. 1. C. h. t.* Licet utique utilius foret, solutum in sortem imputari, ut sublata illa etiam usuræ sisterentur, hoc tamen in potestate debitoris non est.